

INFORME DE RESULTATS

Alineament dels programes pressupostaris de la Generalitat Valenciana amb les metes ODS

Diagnòstic institucional sobre l'alineament de polítiques i programes de les Conselleries de la Generalitat Valenciana amb les metes ODS i les "polítiques palanca" proposades pel Govern d'Espanya

INFORME COMPLET DISPONIBLE EN:

https://cooperaciovalenciana.gva.es/documents/164015995/174491353/Informe+final+alineamiento+GVA+ODS_Final_20_01_2022.pdf/cc45c943-b0de-4018-977a-534b16e1814d

DESEMBRE DE 2021

OBJECTIUS

L'Estratègia Valenciana de Desenvolupament Sostenible 2030 (EVDS 2030) és el resultat del procés d'adaptació (o localització) al context valencià dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), amb les seues 169 metes, proposats en l'Agenda 2030 de Nacions Unides per a garantir un model de desenvolupament sostenible en la Generalitat.

La Generalitat Valenciana ha establert un **full de ruta per a l'adopció de la EVDS 2030**, prevista per a l'any 2022, que s'inicia amb la realització d'un **diagnòstic sobre l'estat actual de la contribució als ODS per part de les 12 Conselleries**, a través de les seues diferents direccions generals, organismes autònoms i altres entitats públiques de la Generalitat.

PRINCIPALS OBJECTIUS DEL DIAGNÒSTIC:

1

Valorar el grau de cobertura per part de la GVA dels ODS i les seues metes, mitjançant el seu alineament amb els objectius dels programes pressupostaris de les Conselleries, identificant, al seu torn, on es produeixen les principals "bretxes" o metes ODS desateses.

Establir el nivell de participació de les diferents Conselleries en aquesta cobertura.

2

3

Analitzar la vinculació dels programes pressupostaris amb les 9 "polítiques palanca" per a la consecució dels ODS identificades en el Pla d'Acció per al compliment de l'Agenda 2030 del Govern d'Espanya.

Selecció de manera participativa dels **criteris per a la prioritització i adaptació de les metes ODS al context valencià**.

4

METODOLOGIA

L'enfocament metodològic ha partit de les següents premisses:

L'alineament és **un exercici participatiu**, on les diverses direccions generals i organismes autònoms **se senten reconeguts com a actors implicats** en la implementació de l'Agenda 2030 i **s'apropien dels resultats obtinguts**.

S'aprofita com a **punt de partida** el treball d'**anàlisi de l'alineament de programes pressupostaris amb les metes ODS realitzat per la Generalitat en 2018**: GVA (2018) *"Polítiques i actuacions de la Generalitat Valenciana 2018 alineades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible"*, Direcció General de Cooperació i Solidaritat (Conselleria de Transparència, Participació, Responsabilitat Social i Cooperació)¹.

Des d'aquestes premisses, s'han plantejat les següents etapes:

RESULTATS

A. GRAU DE COBERTURA DELS ODS I LES SEUES METES

S'observa un **nivell de cobertura "molt alt"** respecte al total de les 169 metes: **un total de 153 metes ODS han sigut "impactades"** per almenys un objectiu de programa pressupostari, la qual cosa representa un **91% del total de metes ODS de las 169 metes**.

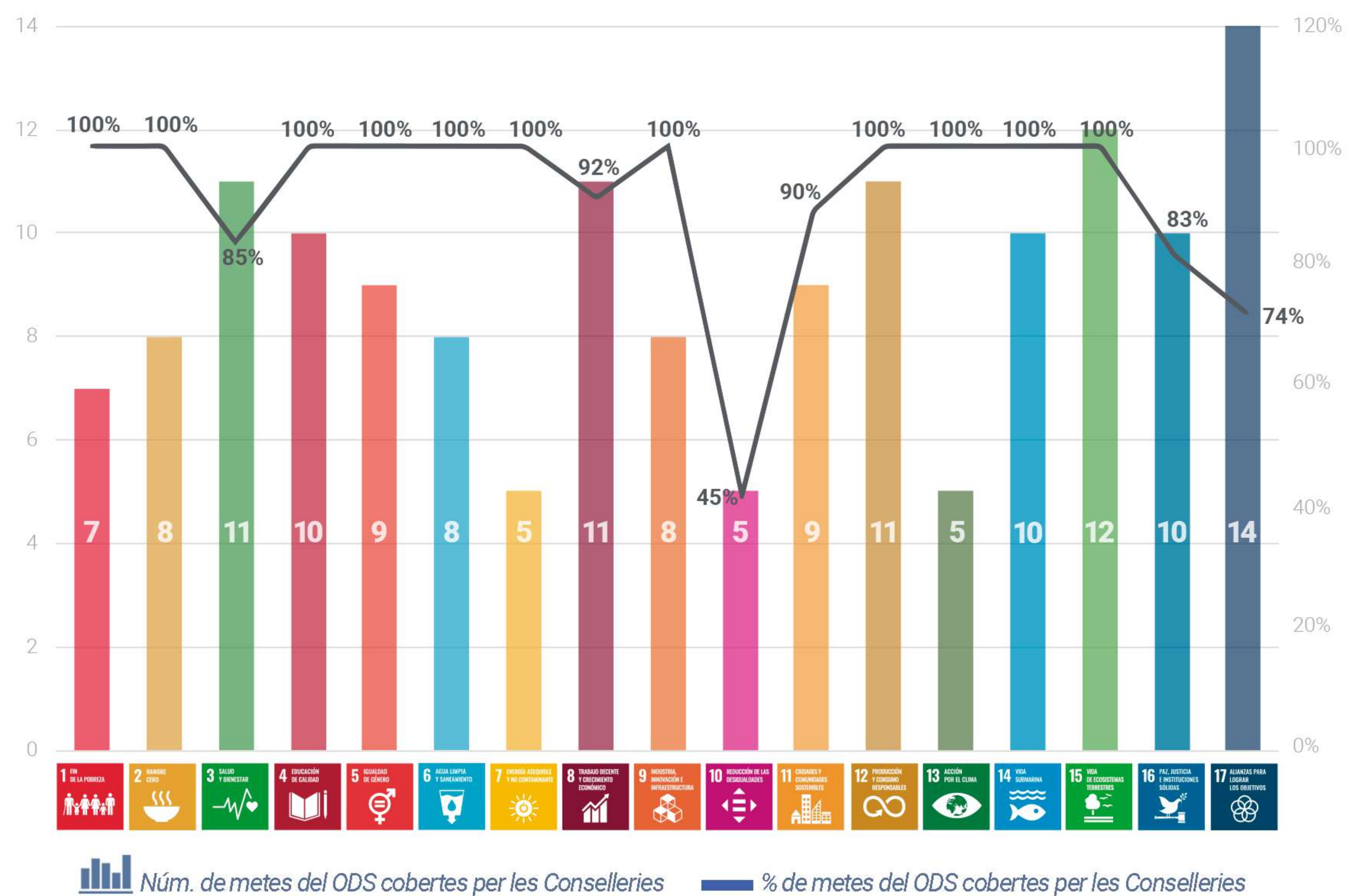
El **criteri de cobertura** identifica el grau en què els programes pressupostaris estan relacionats amb les metes ODS, ja siga a través d'una contribució principal (directa) o significant (indirecta).

¹Disponible en:

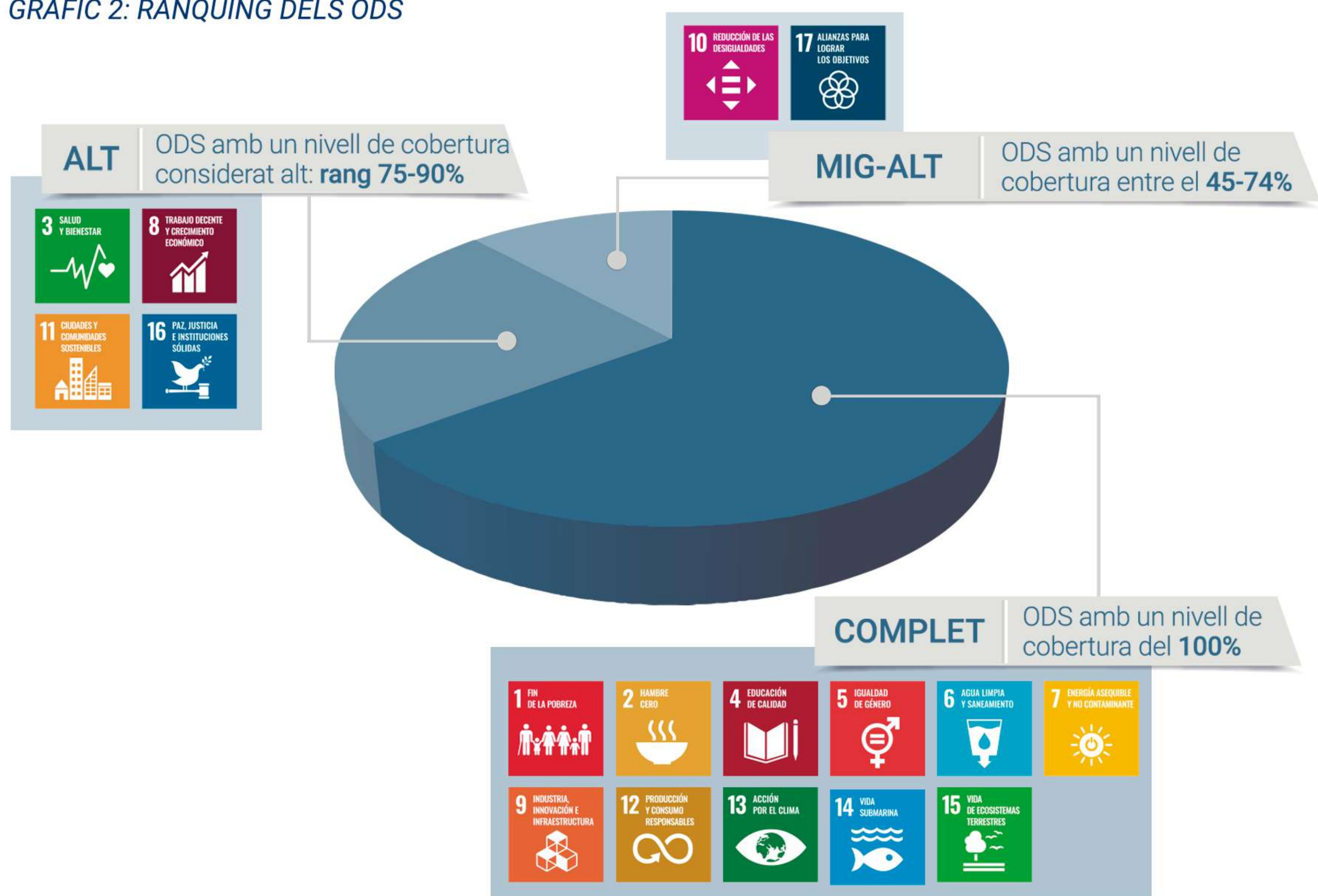
<https://cooperaciovalenciana.gva.es/va/los-objetivos-de-desarrollo-sostenible-en-los-presupuestos-de-la-generalitat>

GRÀFIC 1: NIVELL DE COBERTURA DELS ODS

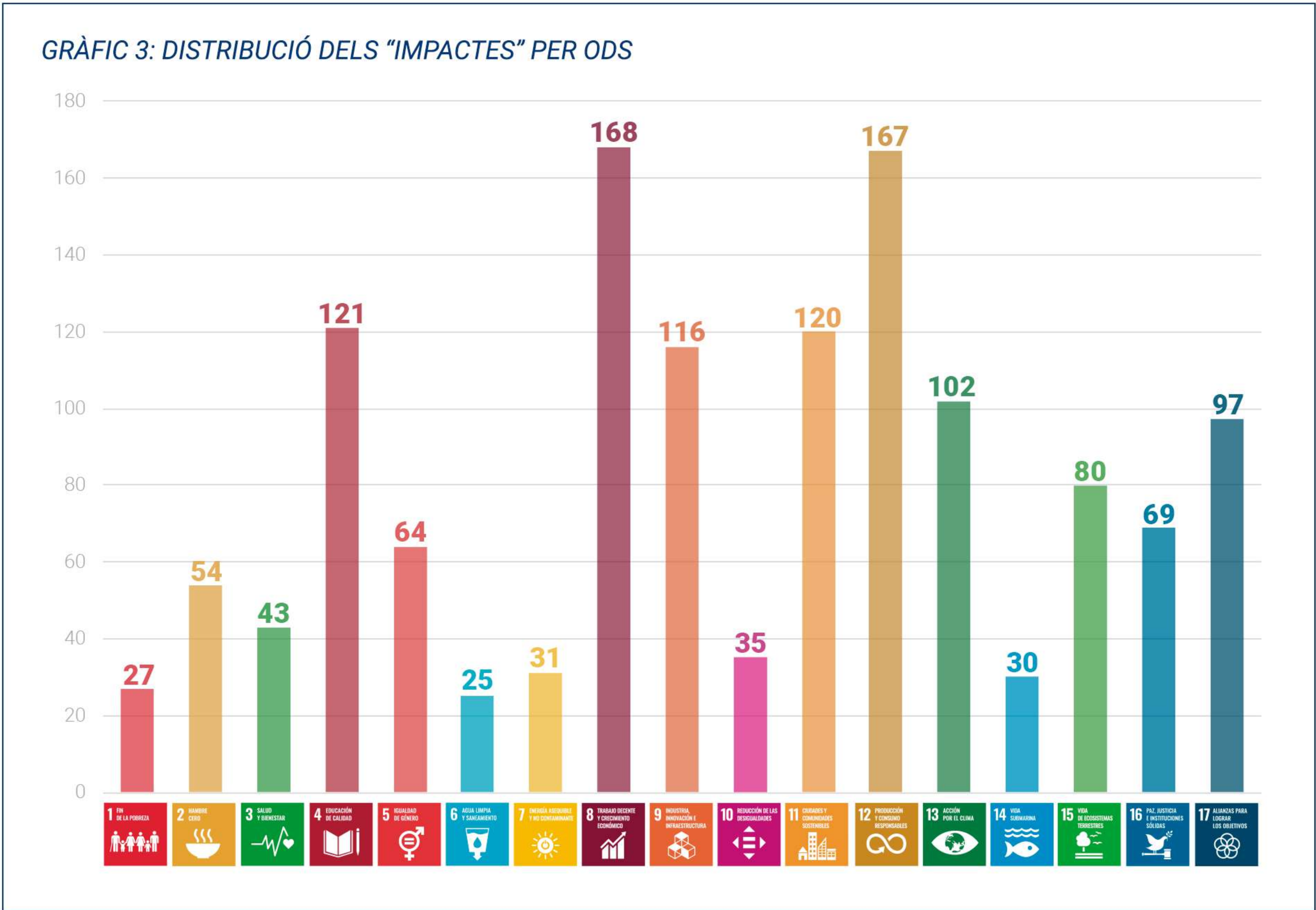
Atés el percentatge de cobertura de totes les metes de cada ODS, **s'han agrupat en tres nivells (complet, alt o mig-alt)**:

GRÀFIC 2: RÀNQUING DELS ODS

Así, **13 de los 17 ODS** presentarían un **grado de cobertura de sus metas del 80% o superior**.

Els qüestionaris analitzats també recullen **la freqüència amb la qual les metes ODS són cobertes pels objectius dels programes pressupostaris**, arribant a un número de **1.349** vegades.

Quant a la identificació de les bretxes existents, **només 16 metes no presenten vinculació amb cap dels objectius dels programes pressupostaris**. No obstant això, corresponen en gran manera a:

- 1**

Accions que desborden les competències de les administracions públiques descentralitzades, com a qüestions relatives a la participació dels països en desenvolupament en les institucions de governança mundial o la promoció del comerç mundial.
- 2**

“Mitjans d’implementació”: metes acabades en lletres “a”, “b”, “c” o “d”, que descriuen la combinació interdependent de diferents mecanismes (entre ells, recursos financers, desenvolupament i transferència de tecnologia i de capacitats, globalització i comerç inclusius i equitatius, integració regional, etc.) necessaris per a implementar la nova agenda de desenvolupament sostenible, particularment als països en desenvolupament.

B. GRAU DE PARTICIPACIÓ DE LES CONSELLERIES

Els ODS que acumulen major “concentració institucional” són aquells que, per la seua naturalesa:

ESTAN ANCORATS
FERMAMENT EN EL
MARC DE LES
COMPETÈNCIES
AUTÒNIQUES:

La **regulació i administració de l'ensenyament** en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

PLANTEGEN REPTES
TRANSVERSALS,
VINCULATS A:

La **implementació de les noves agendes urbanes** a nivell local.

L'ocupació i l'activitat econòmica.

La integració de l'**enfocament d'igualtat**.

La **lucha contra las desigualdades**.

APELAN A LA
COLABORACIÓN DE
TODAS LAS
INSTITUCIONES
DE LA GENERALITAT:

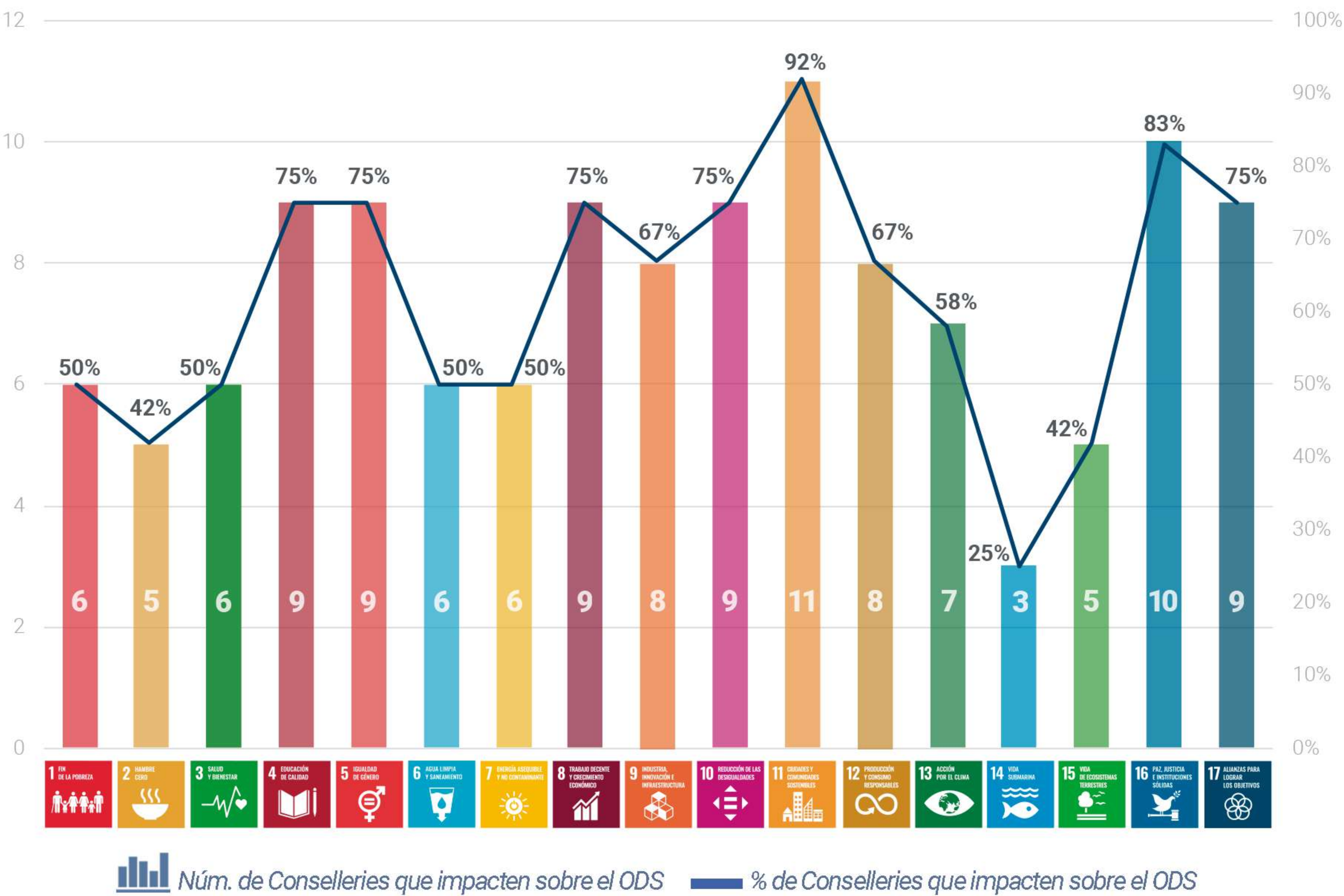

Per a la **millora de la governança**.

Per a l'**impuls d'aliances** per a aconseguir el compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

GRÀFIC 4: NIVELL DE COBERTURA DE LES CONSELLERIES PER ODS

C. GRAU D'ALINEAMENT AMB LES POLÍTIQUES PALANCA

Les 9 “polítiques palanca” per a la consecució dels ODS identificades en el *Pla d'Acció per al compliment de l'Agenda 2030*² del Govern d'Espanya són aquells programes o polítiques amb capacitat d'accelerar la implementació dels ODS, impulsar un desenvolupament sostenible coherent i aconseguir un impacte més ràpid i sostingut sobre aspectes clau per al progrés en el conjunt de l'Agenda 2030.

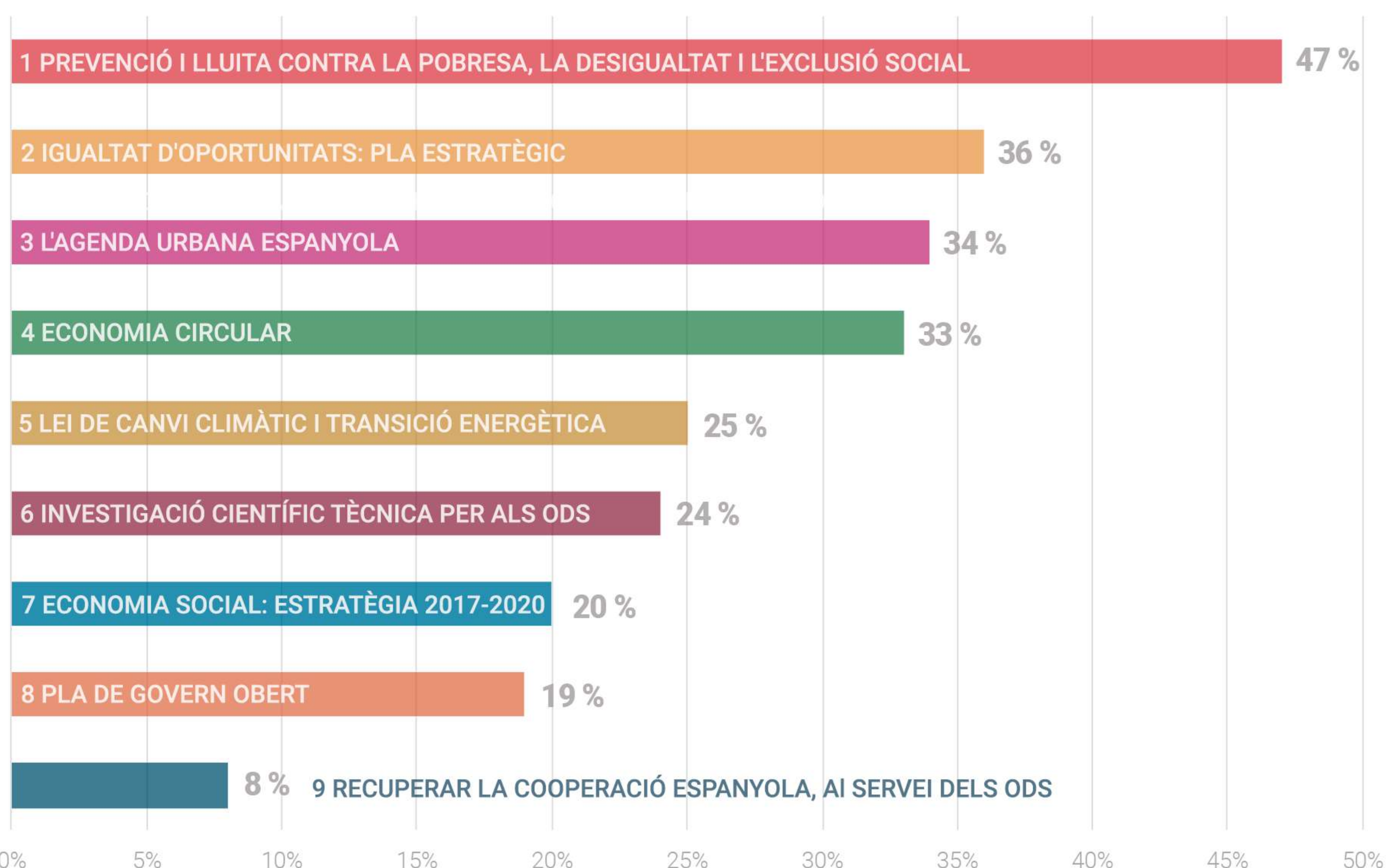

Quant al nivell de cobertura de cada política palanca per part dels programes pressupostaris de la Generalitat analitzats (88), s'observa **una major convergència amb aquells àmbits que ajuden a vertebrar:**

- **La cohesió social** (prevenció i lluita contra la pobresa i l'exclusió).
- **La cohesió econòmica i social de les ciutats i territoris** (Agenda Urbana).
- **La cohesió entre models de consum i producció i el medi ambient** (canvi climàtic i transició energètica).

Les polítiques palanca amb **menys nivell de convergència** són les vinculades amb **la recuperació de la cooperació espanyola i la investigació científica i tècnica per als ODS** que, com hem vist, poden associar-se amb el concepte de “mitjans d'implementació” per a l'assoliment dels ODS.

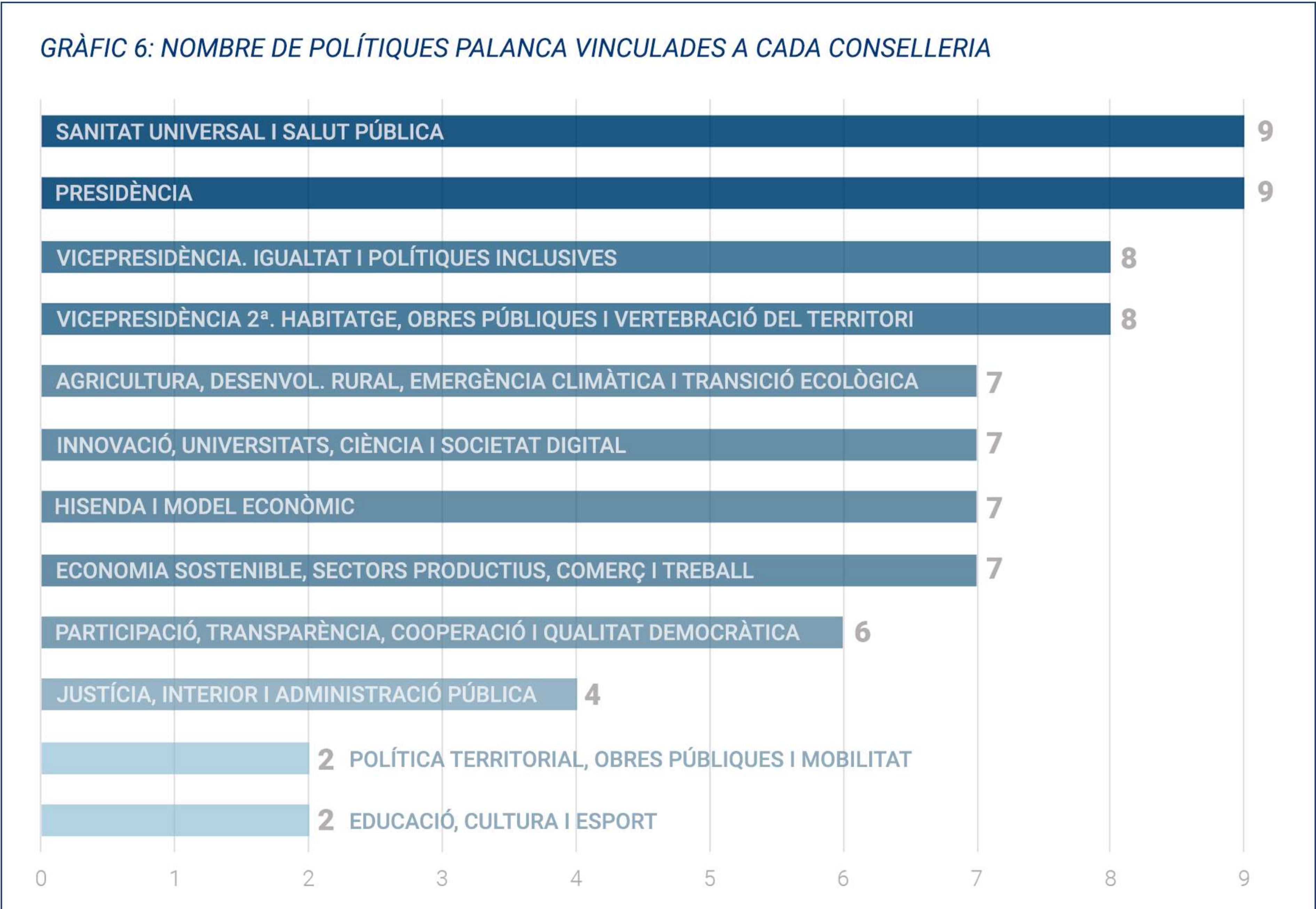
GRÀFIC 5: COBERTURA DE LES POLÍTIQUES PALANCA PER PROGRAMES PRESSUPOSTARIS

²Govern d'Espanya (2018): “Pla d'Acció per a la Implementació de l'Agenda 2030: Cap a una Estratègia Espanyola de Desenvolupament Sostenible”, Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030.

Disponible en: <https://www.mdsocialesa2030.gob.es/agenda2030/documentos/plan-accion-implementacion-a2030.pdf>

Finalment, el **nivell de cobertura de les polítiques palanca per part de les Conselleries** és més homogeni i pot qualificar-se com a **alt, amb 6 polítiques palanca cobertes de mitjana**.

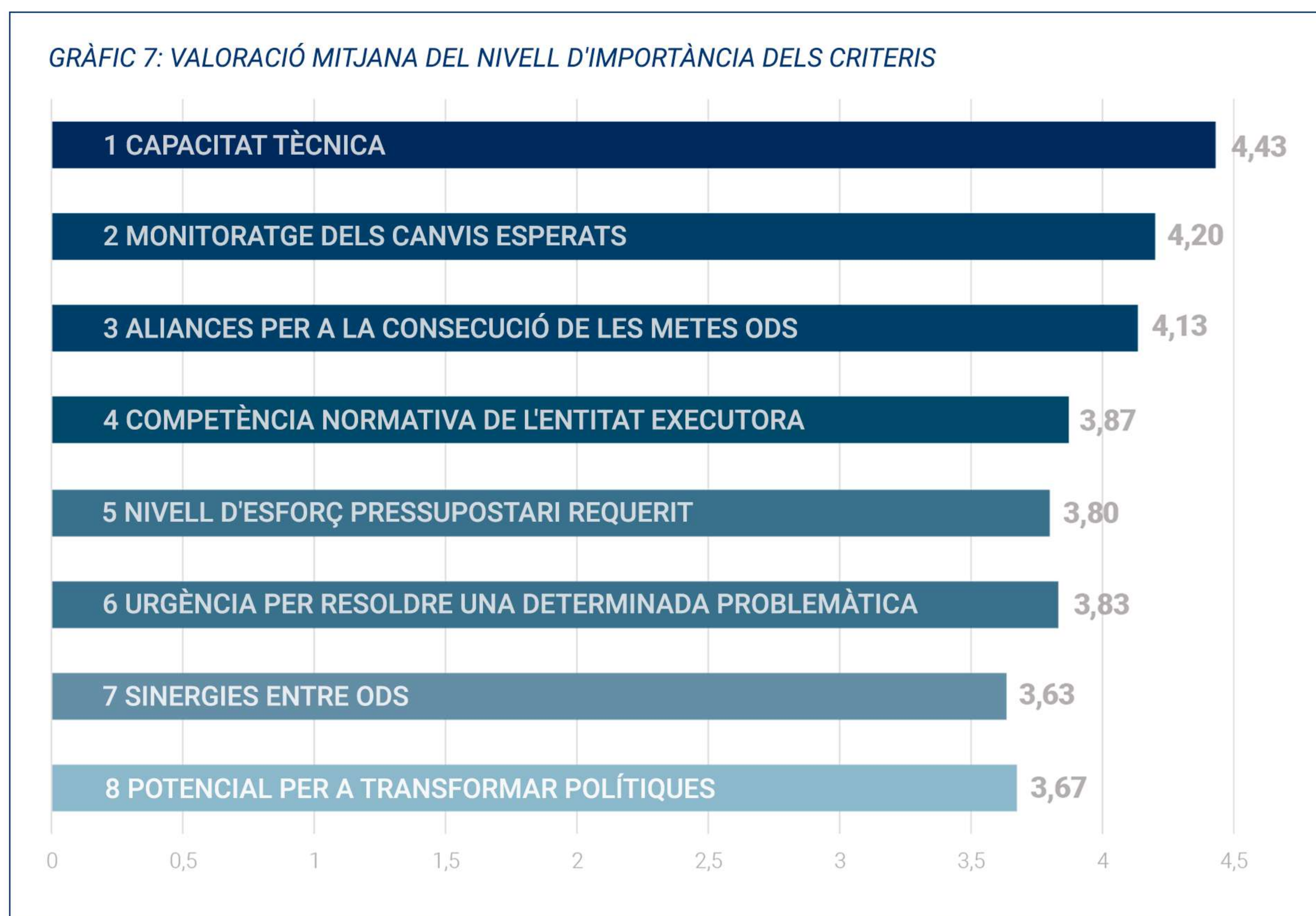

D. SELECCIÓ DE CRITERIS PER A LA PRIORITZACIÓ DE METES

Els punts focals de les direccions generals participants en aquesta anàlisi van dur a terme un **procés d'identificació** dels **criteris que permetran analitzar el potencial d'adaptació de cada meta al context territorial de la Generalitat**. A partir de l'anàlisi de la literatura sobre el tema, **es van identificar 8 criteris**:

- **Capacitat tècnica.** La meta pot ser fàcilment convertida en accions concretes.
- **Monitoratge dels canvis esperats.** Disponibilitat de dades per al càlcul d'indicadors de seguiment.
- **Aliances per a la consecució de les metes ODS.** Possibilitat d'arribar a acords i crear aliances per a abordar els ODS amb actors clau, públics i privats.
- **Competència normativa de l'entitat executora.** Es disposa de competències en la matèria per a abordar la meta ODS.
- **Nivell d'esforç pressupostari requerit.** La meta és assolible amb una assignació raonable de recursos.
- **Urgència per resoldre una determinada problemàtica.** Necessitat d'abordar el ODS pel constrenyiment que implica o per les conseqüències que no abordar-lo a temps pot causar.
- **Sinergies entre ODS.** L'abast de la meta pot ajudar a la consecució d'altres metes ODS.
- **Potencial per a transformar polítiques.** Contribuir a la meta pot encoratjar la creació de noves polítiques i canvis organitzacionals.

El **nivell d'importància** d'aquests criteris va ser **valorat en una escala de l'1 al 5 (1=poca; 5= molta)**:

Altres criteris proposats pels participants per a la selecció de les metes són:

- **Coordinació de tots els ens implicats** en la consecució d'una meta.
- Que el ODS i les seues metes tinguen **reconeixement social** i existisca un **ampli consens** en la necessitat d'abordar-lo.

PRÒXIMS PASSOS

És important recordar que **aquest diagnòstic ha de servir de base per a l'elaboració de l'Estratègia Valenciana de Desenvolupament Sostenible 2030**, la funció del qual més important serà que **tota política pública i les seues corresponents assignacions pressupostàries passen a estar concebudes sota el prisma dels ODS**, exigint per tant una reorientació o alineament progressiu de totes les ja existents.

En aquest sentit, **els resultats llancen un bon punt de partida de cara a l'adaptació al context de la Comunitat Valenciana (localització)** a partir de 2022.

A més, cal matisar que **el fet que no apareguen metes identificades per les Conselleries no suposa que no s'estiguen duent a terme actuacions respecte a aquestes**. A vegades, basta identificar plans, programes o projectes que podrien ser compatibles amb moltes d'aqueixes metes.

La Subdirecció General per a la Implementació i Seguiment de l'Agenda 2030, en coordinació amb l'equip REDS, acabarà de **revisar la informació aportada per a obtenir un alineament el més complet possible** a l'hora analitzar les oportunitats de localització que ofereixen les metes identificades en aquest primer diagnòstic.